

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ
przeprowadzonej w dniach 12-15 listopada 2024 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy
Społecznej w Szczecinku

Jednostka kontrolowana:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku

Adres jednostki:

ul. Piłska 3, 78-400 Szczecinek

Podmiot prowadzący:

Wójt Gminy Szczecinek

Kontrolę przeprowadzili:

- Marta Karbowskiak – inspektor wojewódzki Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie, osoba kierująca zespołem,
- Małgorzata Lewińska – główny specjalista Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie Delegatura w Koszalinie,

na podstawie upoważnienia Wojewody Zachodniopomorskiego Nr 51/2024 z dnia 14 października 2024 r.

W dniu 18 października 2024 r. kontrolujący złożyli oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie ich od udziału w kontroli.

(Akta kontroli str. 1-2; 16-17)

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.) realizowanych przez gminę w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli.

Kontrolą objęto następujące zagadnienia:

- struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej,
- stan zatrudnienia i kwalifikacji osób zatrudnionych,
- ogólne założenia polityki społecznej gminy,
- tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej (świadczenia pieniężne), w tym: prawidłowość kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń, sposób przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń, terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń,
- sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne),
- ocena sposobu dokumentowania pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym,
- ocena realizacji zadania prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych, a od dnia 1 listopada 2023 r. w związku ze zmianą przepisów ustawy o pomocy społecznej – w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Struktura organizacyjna ośrodka pomocy społecznej

Dyrektorem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku jest od dnia 7 listopada 2017 r. Pani Marzena Nowacka.

(Akta kontroli str. 48)

Nadzór nad kontrolowaną jednostką sprawuje Wójt Gminy Szczecinek.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie przedstawionej dokumentacji ogólnej oraz akt indywidualnych świadczeniobiorców, a także informacji przygotowanych przez Dyrektora Ośrodka.

Jednostkę powołano na mocy Uchwały Nr XI/52/90 Gminnej Rady Narodowej w Szczecinku z dnia 24 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku.

Statut Ośrodka wprowadzono Uchwałą Nr XXVI/259/2016 Rady Gminy Szczecinek z dnia 31 maja 2016 r. w sprawie przyjęcia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku. Ostatniej zmiany w Statucie dokonano Uchwałą Nr XLIX/621/2022 Rady Gminy Szczecinek w dniu 13 czerwca 2022 r.

Ostatnią zmianę do Regulaminu Organizacyjny jednostki wprowadzono Zarządzeniem Nr 12/2023 z dnia 1 września 2023 r. Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie Organizacyjnym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zapisów zawartych w Statucie i Regulaminie Ośrodka.

Zarządzeniem Nr 6/2017 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku w dniu 14 marca 2017 r. wprowadzono w jednostce jednolity rzeczowy wykaz akt oraz instrukcję w sprawie organizacji i zakresu działania składnicy akt.

Zarządzeniem Nr 9/2016 z dnia 26 sierpnia 2016 r. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku określono politykę bezpieczeństwa, instrukcję zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych oraz powołania administratora bezpieczeństwa informacji w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczecinku.

(Akta kontroli str. 23-46)

W okresie objętym kontrolą Dyrektor oraz jeden pracownik posiadali upoważnienia Wójta (dołączone do akt kontroli) do prowadzenia spraw i wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

(Akta kontroli str. 34-35)

Struktura organizacyjna, stan zatrudnienia i kwalifikacje osób zatrudnionych, wykaz szkoleń

W jednostce zatrudnionych jest 22 pracowników, w tym (w dniach kontroli) 6 pracowników socjalnych. Z informacji Dyrektora jednostki wynika, że 5 pracowników socjalnych wykonuje pracę w terenie, natomiast jeden pracownik socjalny zajmuje się pracą socjalną w Ośrodku (realizuje zadania wynikającą m.in. z ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, przemocy domowej, pomocy materialnej dla uczniów, itp.)

Gmina Szczecinek liczy (wg. informacji z ewidencji ludności Urzędu Gminy Szczecinek - stan na dzień 7 listopada 2024 r.) - 8820 mieszkańców zameldowanych na terenie Gminy (pobyt stały i pobyt czasowy).

(Akta kontroli str. 48;56-58)

Jednostka w dniach kontroli spełniała warunek art. 110 ust. 11 oraz ust. 12 ustawy o pomocy społecznej w kwestii dotyczącej zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony na 2 tysiące mieszkańców.

(Akta kontroli str. 48-49;52-53)

Wymagania kwalifikacyjne pracowników socjalnych określa art. 116 ust. 1 oraz art. 156 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Z przedstawionych dokumentów wynika, iż pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku posiadają odpowiednie, wymagane przepisami cyt. ustawy kwalifikacje.

Wymagania kwalifikacyjne osób kierujących jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej określa art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (tj. Dz.U. z 2024 r., poz.1638). Osoby kierujące jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej są obowiązane posiadać wykształcenie wyższe, co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Dyrektor GOPS w Szczecinku posiada wykształcenie wyższe, niezbędny staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

W kontrolowanym okresie pracownicy socjalni podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, m.in:

- „Prowadzenie pracy socjalnej - realizacja projektu socjalnego” (1 pracownik),
- „Postępowanie z kobietami po doświadczeniu przemocy seksualnej, w tym gwałtu” (6 pracowników),
- „Rządowy program Posiłek w szkole i w domu na lata 2024-2028 (6 pracowników),
- „Kolejna rewolucja w orzeczeniach” (3 pracowników),
- „Zasiłek stały - 2024” (6 pracowników),
- „Korpus wsparcia seniorów oraz usługi sąsiedzkie” (4 pracowników),
- „Psychopatologia zaburzeń psychicznych” (2 pracowników),
- „Kolejne przedłużenie orzeczeń” (5 pracowników),
- „ABC KPA” (1 pracownik),
- „Domy Pomocy Społecznej 2023-aktualne problemy” (6 pracowników),
- „Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej” (1 pracownik),
- „Egzekucja w pomocy społecznej” (1 pracownik),
- „Wybrane problemy stosowania KPA w działalności JOPS” (3 pracowników),
- „Dochodzenie przez OPS należności z tytułu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej” (5 pracowników),
- „Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej z dnia 28 lipca 2023 r. – nowe zadania i obowiązki” (6 pracowników),
- „Instytucja dostępna dla wszystkich” (6 pracowników).

W 2022 roku pracownicy socjalni wzięli udział w szkoleniu dotyczącym podnoszenia poziomu bezpieczeństwa osobistego podczas wykonywania czynności zawodowych. Kolejne szkolenie z ww. zakresu zaplanowano na początek 2025 roku.

Pracownicy socjalni w okresie objętym kontrolą nie korzystali z superwizji pracy socjalnej.
(Akta kontroli str. 49-52)

Zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, w tym przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia. W GOPS w Szczecinku dodatek ten stanowi oddzielną składową i jest wypłacany łącznie z wynagrodzeniem ostatniego dnia każdego miesiąca.
(Akta kontroli str. 49)

Funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku

Siedziba Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku mieści się na I piętrze w budynku stanowiącym własność Urzędu Gminy w Szczecinku, przy ulicy Piłskiej 3. W pomieszczeniach Ośrodka, w każdym pokoju oraz w archiwum zainstalowany jest system alarmowy. Ponadto Ośrodek posiada system oraz monitoring zewnętrzny. Budynek dostosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych, m.in. w miejscu obsługi interesantów zainstalowana została pętla indukcyjna, na parkingu przed budynkiem wyznaczono specjalne miejsce parkingowe, toaleta dla osób z niepełnosprawnościami znajduje się na I piętrze, w budynku dostępny jest podnośnik dla osób niepełnosprawnych, do Ośrodka można wejść z psem asystującym lub psem przewodnikiem, istnieje możliwość skorzystania z tłumacza języka migowego na miejscu. Ośrodek posiada stronę internetową pod adresem: <https://gopsszczecinek.pl> oraz stronę BIP pod adresem: <https://gopsszczecinek.naszbip.pl>, gdzie klienci Ośrodka mogą pozyskać wszelkie informacje związane z działalnością Ośrodka. Strony te zabezpieczone są certyfikatem SSL i posiadają wersję kontrastową oraz możliwość zmiany rozmiaru tekstu.

(Akta kontroli str.42)

GOPS w Szczecinku wyposażony jest w odpowiedni sprzęt biurowy i komputerowy niezbędny do prawidłowej realizacji zadań. Warunki lokalowe oraz wyposażenie zapewniają sprawne funkcjonowanie jednostki.

Jednostka pracuje z zastosowaniem sieciowego systemu informatycznego *OPIEKA* firmy ZETO Koszalin. Konserwacją systemu oraz wprowadzaniem zmian programowych zajmuje się autor programu w ramach umowy serwisowej. Obsługę informatyczną Ośrodka zapewnia firma zewnętrzna, z którą co roku podpisywana jest umowa na świadczenie ww. usług.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej odbywa się przelewem na wskazane konto bankowe świadczeniobiorcy oraz w szczególnych przypadkach, na pisemny wniosek klienta świadczenia z pomocy społecznej przekazywane są przekazem pocztowy na adres

domowy świadczeniobiorcy. W przypadku zakupów dokonywanych z pracownikiem socjalnym, wypłata świadczenia następuje w Ośrodku.

Jednostka nie dysponuje własnym samochodem służbowym. Pracownicy socjalni do środowisk podopiecznych docierają samochodem służbowym, który stanowi własność gminy.

(Akta kontroli str. 38)

Ogólne założenia polityki społecznej gminy

Rada Gminy w Szczecinku podjęła następujące uchwały:

- Nr LVIII/593/2018 z dnia 22 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szczecinek na lata 2018-2027;
- Nr III/15/2018 z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;
- Nr LIX/707/2023 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;
- Nr LXIX/798/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 oraz określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych;
- Nr LVIII/694/2022 z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania;
- Nr LXXVII/845/2024 z dnia 16 stycznia 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania;
- Nr LXXXI/882/2024 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi sąsiedzkie oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, a także trybu ich pobierania;
- Nr LVIII/693/2022 z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie utworzenia ośrodka wsparcia Klub „Seniora+” na terenie Gminy Szczecinek;
- Nr LXXVII/846/2024 z dnia 16 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia Programu ośłonowego wsparcia seniorów z terenu Gminy Szczecinek w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2024” – Moduł II;
- Nr LXI/721/2023 z dnia 30 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia Programu ośłonowego wsparcia seniorów z terenu Gminy Szczecinek w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2023” – Moduł II;

- Nr XXX/419/2021 z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych oraz w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi;
- Nr LVIII/594/2018 z dnia 22 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia zasad sprawiania pogrzebu na koszt gminy i określania zasad zwrotu wydatków na pokrycie kosztów pogrzebu;
- Nr LXIX/797/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Szczecinek na lata 2023-2030;
- Nr LXXVI/833/2023 z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie utworzenia Placówki Wsparcia Dziennego w Wilczych Laskach.

Sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej wraz z rekomendacjami

Zgodnie z art. 16a ust. 4 ustawy o pomocy społecznej organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego przedstawia co roku do dnia 30 kwietnia odpowiednio radzie gminy, powiatu, a do dnia 30 czerwca sejmikowi województwa właściwej jednostki samorządu terytorialnego ocenę, o której mowa w ust. 1 ustawy. Ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny. GOPS w Szczecinku corocznie przygotowuje Ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalną sytuacji społecznej i demograficznej gminy. Ocenę zasobów pomocy społecznej za 2022 r. przekazano do Rady Gminy w dniu 18 kwietnia 2023 r. (pismem nr GOPS.420.175.2023.OŁ), natomiast za 2023 r. w dniu 12 kwietnia 2024 r. (pismem nr GOPS.PS.0143.311.2024.OŁ).

(Akta kontroli str. 62;235-236)

Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 773) statystyka publiczna zapewnia rzetelne, obiektywne i systematyczne informowanie społeczeństwa, organów państwa i administracji publicznej oraz podmiotów gospodarki narodowej o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego. Sprawozdanie roczne *MRiPS-03-R oraz sprawozdanie z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu”* Ośrodek przekazał w wyznaczonym terminie.

Nie wniesiono uwag do sporządzania powyższych sprawozdań.

(Akta kontroli str. 61-64;239-257)

Dyrektor GOPS w Szczecinku, wypełniając obowiązek art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej, sporządza corocznie i przedstawia Radzie Gminy sprawozdanie ze swej działalności oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Sprawozdanie z działalności jednostki z realizacji zadań za rok 2022 przekazano Radzie Gminy w dniu 20 lutego 2023 r. (pismem nr GOPS.PS.420.77.2023.MN), natomiast za 2023 r. w dniu 6 marca 2024r. (pismem nr GOPS.PS.420.0143.209.2024.MN).

W dniu 16 czerwca 2023 r. Dyrektor Ośrodka przedłożył pod obrady Rady Gminy raport z przeprowadzonego monitoringu z wykonania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szczecinek na lata 2018-2027 za rok 2022, a w dniu 24 czerwca 2024 r. za rok 2023.

(Akta kontroli str. 61;237-238)

Przyznawanie świadczeń oraz sposób organizowania pomocy społecznej

Na podstawie losowo wybranych akt szczegółowo zbadano dokumentację osób korzystających z podstawowych form świadczeń pod względem:

- prawidłowości kwalifikowania do poszczególnych rodzajów świadczeń,
- sposobu przygotowania dokumentacji stanowiącej podstawę do przyznania świadczeń,
- terminowość wydawania decyzji administracyjnych i wypłacania świadczeń.

1. Zasiłki stałe i składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zgodnie z przedstawionymi podczas kontroli w *Sprawozdaniu MRiPS-03-R* danymi, pomocy w tej formie w 2023 r. udzielono 72 osobom, w tym 59 osobom samotnie gospodarującym. Na wypłatę zasiłków stałych wydatkowano w tym okresie środki w wysokości 432 435 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków stałych, składek na ubezpieczenie zdrowotne przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr ZS.5100.3756.73.2024

Decyzja Nr ZS.5100.4006.109.2024

Decyzja Nr ZS.5100.2387.292.2024

Decyzja Nr ZS.5100.3578.77.2024

Decyzja Nr ZS.5100.177.117.2024

Osoby, którym przyznano świadczenie spełniają warunki art. 37 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej - niezbędne do przyznania zasiłku stałego i składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta.

Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna i dochodowa.

Poprawnie obliczono wysokość przyznanych zasiłków stałych. Akta spraw zawierają również dokumenty potwierdzające stan zdrowia oraz niepełnosprawność świadczeniobiorcy.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

2. Świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”

W ramach ww. programu w 2023 r. ogółem z dożywiania skorzystało 519 osób z terenu funkcjonowania GOPS w Szczecinku. Łączny koszt programu to 386 060 zł (308 848 zł w ramach dotacji celowej, 77 212 zł w ramach środków własnych gminy).

W ramach programu świadczeniem w postaci posiłku objęto 135 dzieci.

Organizacją posiłków dla dzieci z terenu Gminy Szczecinek zajmują się następujące placówki:

1. Szkoła Podstawowa w Turowie, ul Szkolna 1,
2. Szkoła Podstawowa w Żółtnicy, ul. Szkolna 13,
3. Szkoła Podstawowa w Parsecku, Parsecko 69,
4. Szkoła Podstawowa w Wierzchowie, Wierzchowo 59,
5. Szkoła Podstawowa w Gwdzie Wielkiej, ul. Polna 21,
6. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Szczecinku, ul. S. Staszica 15,
7. Szkoła Podstawowa Nr 6 w Szczecinku, ul. Kopernika 18,
8. Szkoła Podstawowa Nr 7 w Szczecinku, ul. Krakowska 1.

Posiłki na terenie gminy przygotowywane są w Szkole Podstawowej w Turowie, gdzie znajdują się stołówka. Przygotowane posiłki dostarczane są do punktów w Szkole Podstawowej w Parsecku, Szkole Podstawowej w Żółtnicy oraz Szkole Podstawowej w Wierzchowie. Gmina pokrywa koszty dożywiania dzieci uczęszczających do szkół na terenie innych gmin, na podstawie co miesięcznych not obciążających.

Gmina Szczecinek nie prowadzi dożywiania dzieci w czasie ferii zimowych i letnich, przerw świątecznych oraz dni wolnych od zajęć dydaktycznych. Rodziny w tym okresie mogą skorzystać z pomocy finansowej w postaci zasiłku pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. świadczeń przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Świadczenie niepieniężne - posiłki

Decyzja Nr PPD.5113.1558.957.2024

Decyzja Nr PPD.5113.4016.819.2024

Decyzja Nr PPD.5113.3865.816.2024

Decyzja Nr PPD.5113.4344.855.2024

Decyzja Nr PPD.5113.3641.814.2024

Decyzja Nr PPD.5113.4088.842.2024

Decyzja Nr PPD.5113.2736.775.2024

Świadczenie pieniężne

Decyzja Nr PPŻ.5107.2144.487.2023

Decyzja Nr PPŻ.5107.3833.196.2024

Decyzja Nr PPŻ.5107.2186.631.2023

Decyzja Nr PPŻ.5107.379.263.2024

Decyzja Nr PPŻ.5107.3697.398.2024

Decyzja Nr PPŻ.5107.4099.834.2024

Decyzja Nr PPŻ.5107.3756.879.2024

Decyzja Nr PPŻ.5107.2088.445.2024

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 6 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna i dochodowa. Nie wniesiono

zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Warunki uczestnictwa w Programie określone są w przepisach Uchwały Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r., Nr 264 z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023 oraz Uchwałą nr 149 z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028, a tryb przyznawania świadczeń pieniężnych reguluje art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Rada Gminy w Szczecinku przyjęła Uchwałę Nr III/15/2018 z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Nr LIX/707/2023 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Nr LXIX/798/2023 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania wsparcia w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 oraz określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.

Na podstawie *Sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2023 r.* ustalono, że w kontrolowanym okresie nie udzielano pomocy w formie posiłku dla ucznia odpowiednio na wniosek dyrektora szkoły (program osłonowy).

(Akta kontroli str. 88-92;239-244)

3. Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przyznawano osobom lub rodzinom o dochodach niższych niż ustawowe kryterium dochodowe oraz o zasobach niewystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych.

Zasiłki okresowe przyznawane były głównie z powodu bezrobocia (dla 90 osób), długotrwałej choroby (dla 1 osoby) oraz niepełnosprawności (dla 5 osób). Łącznie wydatkowano kwotę 199 072 zł (w ramach dotacji celowej).

Sprawdzono dokumentację dotyczącą zasiłków okresowych, przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr ZO.5101.4166.749.2024

Decyzja Nr ZO.5101.501.782.2024

Decyzja Nr ZO.5101.623.653.2023

Decyzja Nr ZO.5101.4307.614.2023

Decyzja Nr ZO.5101.413.538.2023

Decyzja Nr ZO.5101.943.981.2024

Po przeanalizowaniu postępowania w powyższych sprawach zespół kontrolujący stwierdził, że kwota przyznawanego i wypłacanego zasiłku okresowego stanowiła nie więcej niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, a jej dochodem. Gmina Szczecinek nie skorzystało z możliwości podwyższenia minimalnych kwot zasiłku okresowego w drodze uchwały. Art. 147 ust. 7 w związku z art. 38 ustawy o pomocy społecznej określa, że gminy otrzymują dotację celową na pokrycie wydatków na zasiłki okresowe w wysokości minimalnego zasiłku okresowego w wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym a dochodem osoby samotnie gospodarującej względnie rodziny.

Skontrolowane sprawy spełniają warunki art. 38 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania zasiłku okresowego.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna. Wnioski oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzano wywiady środowiskowe, ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Poprawnie obliczano wysokość przyznanych zasiłków okresowych. Akta spraw zawierają również w razie potrzeby dokumenty potwierdzające stan zdrowia lub niepełnosprawność świadczeniobiorcy.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

4. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe

Pomocą w formie zasiłku celowego objęto 181 osób. Ogólnie na tą formę pomocy wydatkowano kwotę 246 504 zł. Świadczeniem w postaci specjalnego zasiłku celowego objęto 10 osób i wydatkowano kwotę 4 050 zł. Zasiłki celowe przyznawano najczęściej na pokrycie części kosztów leczenia, zakupu leków, opatu oraz inne cele bytowe.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. zasiłków przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr ZC.5102.3174.425.2024

Decyzja Nr ZC.5102.2088.446.2024

Decyzja Nr ZCS.5102.4177.628.2023 (zasiłek celowy specjalny)

Decyzja Nr ZCS.5102.2491.596.2023 (zasiłek celowy specjalny)

Decyzja Nr ZCS.5102.2016.595.2023 (zasiłek celowy specjalny)

Decyzja Nr ZC.5102.3697.399.2024

Decyzja Nr ZC.5102.1291.155.2023

Decyzja Nr ZC.5102.3840.428.2024

Wnioski o przyznanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych oznaczone są datą wpływu, terminowo przeprowadzano wywiady środowiskowe, ustalano sytuację rodzinną, mieszkaniową, zdrowotną i dochodową świadczeniobiorcy. Wskazywano cel, na jaki przyznano świadczenie oraz wskazywano datę jego wypłaty.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy, zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

5. Zdarzenie losowe

Osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego może zostać przyznany zasiłek celowy na częściowe lub całkowite pokrycie strat powstałych w wyniku zdarzenia losowego. Zasiłek celowych w takich przypadkach może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Zasiłkiem celowym na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego w 2023 r. objęto 2 rodziny i wydatkowano kwotę 7 200 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą ww. zasiłków przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr ZC.5105.2016.594.2023

Decyzja Nr ZC.5105.2144.580.2023

Decyzja Nr ZC.5102.2144.508.2023

Dokumentacja w powyższych sprawach zawierała niezbędną dokumentację, zaświadczenia, informacje dotyczące powstałego zdarzenia, informacje o sytuacji rodzinnej i dochodowej rodziny zakwalifikowanej do przyznania pomocy w ramach ww. świadczenia.

Decyzje administracyjne zawierały wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy, zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

6. Skierowania i odpłatność za pobyt osób skierowanych do domów pomocy społecznej

W kontrolowanym okresie kierowano i ponoszono odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej. Tą formą pomocy objęto 8 osób i poniesiono koszty pobytu w wysokości 322 781 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą kierowania i odpłatności za pobyt w ww. placówkach przyznanych na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr DPS.5120.586.3799.2023

Decyzja Nr DPS.5120.573.3799.2024

Decyzja Nr DPS.5120.430.3731.2023

Decyzja Nr DPS.5120.597.3731.2023

Decyzja Nr DPS.5120.530.3731.2024

Decyzja Nr DPS.5120.536.1206.2023

Decyzja Nr DPS.5120.1042.1206.2023

Decyzja Nr DPS.5120.507.1206.2024

Decyzja Nr DPS.5120.432.2545.2023

Decyzja Nr DPS.5120.529.2545.2024

Decyzja Nr DPS.5120.592.912.2023

Decyzja Nr DPS.5120.528.912.2024

Skierowane osoby spełniają warunki określone w art. 54 ustawy o pomocy społecznej niezbędne do przyznania całodobowej opieki w ww. placówkach.

Zgromadzona w aktach indywidualnych spraw dokumentacja jest kompletna, przejrzysta, terminowo przeprowadzane są wywiady środowiskowe (zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o

pomocy społecznej – nie rzadziej niż co 12 miesięcy), prawidłowo ustalana jest sytuacja rodzinna, zdrowotna, dochodowa oraz poprawnie obliczana jest odpłatność mieszkańca za pobyt w domu pomocy społecznej. Każdorazowo przed wydaniem nowej decyzji o odpłatności pracownik socjalny sporządza szczegółową notatkę służbową, zawierającą niezbędne informacje o sytuacji mieszkańca oraz o zmianach jego dochodu, które mają wpływ na decyzję o podniesieniu odpłatności bądź pozostawieniu jej na niezmienionym poziomie (zgodnie z przepisami art. 106 ust. 3b ustawy o pomocy społecznej).

Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora Ośrodka w okresie objętym kontrolą nikt nie oczekiwał na umieszczenie w DPS i nikomu nie odmówiono skierowania do DPS.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

7. Kierowanie do środowiskowych domów samopomocy

Na terenie Gminy Szczecinek funkcjonuje Środowiskowy Dom Samopomocy w Turowie wraz z filią w Gwdzie Wielkiej (Typa A, B i C), przewidziany łącznie dla 42 uczestników.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą kierowania przez GOPS osób do ww. placówki na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr ŚDS.5121.4089.2022

Decyzja Nr ŚDS.5121.2892.1365.2022

Decyzja Nr ŚDS.5121.723.1409.2022

Decyzja Nr ŚDS.5121.1617.1404.2022

Osoby, którym udzielono pomocy w omawianej formie, spełniały warunki określone w ustawie o pomocy społecznej oraz rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. z 2020 r., poz. 249) niezbędne do przyznania pomocy: prawidłowo ustalono sytuację rodzinną, zdrowotną, dochodową rodziny, zgromadzono dokumentację wymienioną w § 7 rozporządzenia, tj. wniosek o skierowanie do domu, zaświadczenie lekarskie, wydane przez lekarza psychiatrę, o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu, a także orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

Skierowanie do ŚDS następowało w drodze decyzji administracyjnej. W przypadku pierwszej decyzji o skierowaniu do domu wydawano ją na czas określony, nie dłuższy niż 3 miesiące, konieczny do dokonania przez zespół wspierająco-aktywizujący oceny możliwości zaproponowania osobie indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego oraz okresu, jaki będzie niezbędny do jego realizacji. W aktach spraw znajduje się informacja ŚDS o zaplanowanym okresie realizacji Indywidualnego Planu Postępowania Wspierająco-Aktywizującego.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

8. Usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

W 2023 r. z usług opiekuńczych skorzystało 16 osób. Koszt realizacji ww. świadczenia wyniósł 116 136 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznanych usług na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr UO.5122.221.994.2024

Decyzja Nr UO.5122.4338.629.2024

Decyzja Nr UOS.5122.4373.578.2024

Decyzja Nr UO.5122.1543.636.2024

Decyzja Nr UO.5122.3781.634.2024

Indywidualny zakres świadczonych usług szczegółowo ustalany jest przez pracownika socjalnego podczas przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego i wyszczególniony jest w treści decyzji administracyjnej przyznającej ww. świadczenie. Każdy podopieczny oraz osoby składające wniosek uzyskują podczas wywiadu środowiskowego wszelkie informacje dotyczące warunków, kosztów oraz zasad odpłatności za usługi. W treści decyzji wskazuje się dokładnie ilość oraz częstotliwość przyznanych usług opiekuńczych.

Warunki sprawowania usług opiekuńczych na terenie Gminy Szczecinek reguluje Uchwała Nr LXXVII/845/2024 z dnia 16 stycznia 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

W treści Uchwały wskazano koszt realizacji 1 godziny usług oraz szczegółowe zasady odpłatności.

W jednostce w 2023 roku 15 osób świadczyło usługi opiekuńcze na podstawie umowy cywilnoprawnej (umowa zlecenie), a w 2024 roku – 11 osób.

Gmina Szczecinek świadczy również pomoc w ramach realizacji usług sąsiedzkich.

Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi sąsiedzkie oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, a także trybu ich pobierania określono Uchwałą Nr LXXXI/882/2024 Rady Gminy Szczecinek w dniu 24 kwietnia 2024 r. Tą formą pomocy w 2024 roku objęto 3 mieszkańców gminy.

Ośrodek sprawuje nadzór nad jakością świadczonych usług opiekuńczych oraz sąsiedzkich usług opiekuńczych poprzez koordynację pracy opiekunów, kontrolę nad

pracą opiekunów sprawujących usługi, wsparcie merytoryczne dla opiekunów, monitorowanie jakości sprawowanych usług, karty wykonania zlecenia.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

(Akta kontroli str. (111-116)

9. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W okresie objętym kontrolą w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczecinku nie realizowano specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

(Akta kontroli str. 113)

10. Schronienie

Zgodnie z art. 17 ust 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym.

Gmina Szczecinek zabezpieczała świadczenie schronienia dla osób bezdomnych z terenu gminy w okresie od 1 stycznia 2023 r. do czasu kontroli poprzez zawarcie rocznych umów ze stowarzyszeniami z terenu innych gmin.

W okresie objętym kontrolą tą formą pomocy objęto 10 osób, wydatkując na ten cel kwotę 71 255 zł.

Sprawdzono dokumentację dotyczącą udzielenia schronienia na podstawie następujących decyzji:

Decyzja Nr S.5122.831.170.2023

Decyzja Nr S.5112.4015.662.2024

Decyzja Nr S.5112.4305.627.2024

Decyzja Nr S.5112.617.1256.2024

Decyzja Nr S.5112.617.673.2024

Osoby, którym udzielono pomocy w formie schronienia, spełniają warunki art. 17 ust. 1 pkt 3 i art. 48 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej niezbędne do przyznania ww. pomocy.

Decyzje administracyjne zawierają wszystkie niezbędne elementy zawarte w art. 107 – Kodeks postępowania administracyjnego.

Zasady udzielania schronienia i odpłatności określono w Uchwale Rady Gminy Nr XXX/419/2021 z dnia 25 lutego 2021 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych oraz w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi.

Zgodnie z art. 48a ust. 11 ustawy o pomocy społecznej „wojewoda prowadzi rejestr miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach”. Natomiast art. 48a ust. 11 c stanowi, iż „gmina

zgłasza wojewodzie wszelkie zmiany danych objętych rejestrem w terminie 14 dni od dnia ich powstania”.

GOPS w Szczecinku dokonał w dniu 12 stycznia 2023 r., 19 stycznia 2023 r., 2 lutego 2023 r., 10 maja 2023 r., 9 sierpnia 2023 r. oraz 12 stycznia 2024 r. zgłoszenia zmian do rejestru Wojewody Zachodniopomorskiego miejsc w schroniskach dla bezdomnych.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zasadności przyznania pomocy ani zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

(Akta kontroli str. 64-65;141-142)

11. Prowadzenie na terenie gminy mieszkań chronionych

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych o charakterze obowiązkowym należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych, a od dnia 1 listopada 2023 r. w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych.

Jak wynika z informacji przedstawionej przez Dyrektora Ośrodka, Gmina Szczecinek podjęła działania zmierzające do utworzenia trzech mieszkań wspomaganych w miejscowości Jelenino 38. Kontrolującym przedstawiono m.in. dokumentację dotyczącą złożonego wniosku o dofinansowanie utworzenia mieszkań wspomaganych na terenie gminy, informację dotyczącą zakwalifikowania Gminy Szczecinek do przyznania środków finansowych na realizację ww. przedsięwzięcia oraz dokumentację projektową budynku oraz pomieszczeń przeznaczonych na remont oraz wyposażenie trzech mieszkań wspomaganych. Ponadto Dyrektor Ośrodka złożyła pisemne oświadczenie, że w chwili dostosowania wskazanych mieszkań do prowadzenia działalności w ramach mieszkań wspomaganych, powiadomi o tym fakcie Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie.

(Akta kontroli str. 68;83-86)

12. Wynagrodzenie za sprawowanie opieki

Zgodnie z art. 53a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej postanowieniem sądu. Udzielenie świadczenia w tej postaci nie wymaga przeprowadzania wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej.

W okresie objętym kontrolą GOPS w Szczecinku wypłacił wynagrodzenie dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej 7 osobom w łącznej wysokości 28 013 zł.

W aktach spraw zgromadzono niezbędną dokumentację: wniosek, postanowienie sądu o przyznaniu wynagrodzenia za sprawowanie opieki prawnej nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną. Nie wniesiono zastrzeżeń do realizacji świadczenia.

13. Sprawienie pogrzebu

Zgodnie z art. 17 ust 1 pkt 15 ustawy o pomocy społecznej do zadań gminy o charakterze obowiązkowym należy sprawienie pogrzebu. W myśl art. 44 ustawy sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego.

Zgodnie ustawą z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tj. Dz.U.2024 r., poz. 576) w pierwszej kolejności prawo pochowania zwłok ludzkich ma

najbliższa pozostała rodzina osoby zmarłej: małżonek(ka), krewni zstępni, krewni wstępní, krewni boczni do 4 pokolenia oraz powinowaci w linii prostej do 1 stopnia. Prawo do pochowania zwłok przysługuje również osobom, które dobrowolnie do tego się zobowiązały. W myśl art. 10 ust. 3 ustawy zwłoki nie pochowane przez wskazane podmioty są chowane przez gminę właściwą ze względu na miejsce zgonu.

Uchwałą Nr LVIII/594/2018 z dnia 22 czerwca 2018 r. Rada Gminy Szczecinek ustaliła zasady sprawiania pogrzebu oraz zasady zwrotu wydatków na pokrycie kosztów pogrzebu przez gminę.

GOPS w okresie objętym kontrolą sprawił pochówek na koszt gminy jednej osobie na kwotę 3 500 zł.

Podczas kontroli przeanalizowano powyższą sprawę. Akta zawierały niezbędne dokumenty odnośnie osoby zmarłej, zlecenie wystawione przez Ośrodek na dokonanie pochówku, fakturę oraz potwierdzenia księgowe dokonania zapłaty za pochówek. Nie wniesiono zastrzeżeń do zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

Doręczanie decyzji administracyjnych i wypłata świadczeń

W celu sprawdzenia terminowości doręczania, wypłaty świadczeń oraz realizacji poszczególnych rodzajów świadczeń przeanalizowano następujące decyzje:

Decyzja Nr ZS.5100.2387.292.2024

Decyzja Nr ZS.5100.3578.77.2024

Decyzja Nr ZS.5100.177.117.2024

Decyzja Nr PPD.5113.3641.814.2024

Decyzja Nr PPD.5113.4088.842.2024

Decyzja Nr PPD.5113.2736.775.2024

Decyzja Nr PPŻ.5107.4099.834.2024

Decyzja Nr PPŻ.5107.3756.879.2024

Decyzja Nr PPŻ.5107.2088.445.2024

Decyzja Nr ZO.5101.623.653.2023

Decyzja Nr ZO.5101.4307.614.2023

Decyzja Nr ZC.5102.2088.446.2024

Decyzja Nr ZCS.5102.4177.628.2023 (zasitek celowy specjalny)

Decyzja Nr ZCS.5102.2491.596.2023 (zasitek celowy specjalny)

Decyzja Nr ZC.5105.2016.594.2023

Decyzja Nr DPS.5120.592.912.2023

Decyzja Nr DPS.5120.528.912.2024

Decyzja Nr ŚDS.5121.723.1409.2022

Decyzja Nr ŚDS.5121.1617.1404.2022

Decyzja Nr UO.5122.1543.636.2024

Decyzja Nr UO.5122.3781.634.2024

Decyzja Nr S.5122.831.170.2023

Decyzja Nr S.5112.4015.662.2024

W treści decyzji wskazuje się informację dotyczącą wypłaty świadczeń. Potwierdzenia odbioru decyzji administracyjnych zawierają datę oraz podpis osoby odbierającej decyzje. Terminy wypłat umieszczone są na *Tablicy ogłoszeń* znajdującej się w budynku Ośrodka oraz na stronie internetowej GOPS.

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej w tym zakresie dokumentacji.

Realizacja kontraktów socjalnych

Na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

W okresie objętym kontrolą w GOPS w Szczecinku zawarto 16 kontraktów socjalnych (dane ze sprawozdania rocznego MRiPS-03).

Podczas kontroli przeanalizowano 4 kontrakty socjalne. W aktach opisano szczegółowo sytuację osób i ich rodzin, a także określano cele i założenia kontraktu, ustalono daty oceny realizacji kontraktu, nadzorowano realizację zaplanowanych działań, sporządzano oceny i monitorowano sytuację osób realizujących kontrakt.

Nie wniesiono zastrzeżeń to sporządzania oraz realizacji kontraktów socjalnych.

Praca socjalna z osobą lub rodziną i środowiskiem lokalnym

Zgodnie z danymi zawartymi w *Sprawozdaniu rocznym MRiPS-03-R z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach* w 2023 roku wsparciem Ośrodka objęto 453 rodziny (1112 osób w rodzinach). Pomocy w postaci pracy socjalnej udzielono 330 rodzinom (835 osoby w rodzinach).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdwinie w ramach swoich zadań i możliwości stara się zapobiegać zwiększaniu liczby osób bezdomnych oraz bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej poprzez różnorodne działania, np.:

- świadczenie pracy socjalnej, mającej na celu pomoc osobom i rodzinom w regulowaniu opłat mieszkaniowych, zwłaszcza czynszu i zapobieganiu w ten sposób zadłużaniu się najemców lokali prowadzącym do utraty mieszkania,
- współpracę pracowników socjalnych z osobami i rodzinami mającymi trudności w bieżącym regulowaniu opłat mieszkaniowych poprzez udzielanie dodatkowej pomocy w formie zasiłków celowych i okresowych na zakup odzieży, leków, żywności,
- poradnictwo dotyczące rozwiązywania problemów związanych z zadłużeniem mieszkań, pomoc klientom w negocjowaniu warunków spłat zadłużenia,
- w zakresie wspierania osób lub rodzin w uzyskaniu pomocy ze strony różnych instytucji i organizacji (pomoc w wypełnianiu dokumentów do różnych instytucji publicznych),
- informowanie o możliwych uprawnieniach do otrzymania pomocy lub wsparcia z innych instytucji zabezpieczenia społecznego (ZUS, KRUS),
- pomoc w ustalaniu stopnia niepełnosprawności,
- współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w celu aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Ponadto pracownicy Ośrodka udzielają poradnictwa wychowawczego, rodzinnego i zawodowego, informują osoby starsze o możliwości skorzystania z usług opiekuńczych. Współpracują z pedagogami szkolnymi (odnośnie sytuacji dzieci, ich funkcjonowania w szkole, relacji z rówieśnikami), ze służbą zdrowia (lekarze rodzinni, pielęgniarki środowiskowe), z policją, sądem, prokuraturą, Gminną Komisją Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych, zachęcają mieszkańców do uczestnictwa w zajęciach organizowanych w Klubach „Senior+”, itp.

Pracownicy socjalni dokumentują udzielone wsparcie w postaci pracy socjalnej na podstawie wywiadów środowiskowych, notatek służbowych z podejmowanych działań, kontraktów socjalnych, notatek służbowych z monitoringu rodzin zagrożonych kryzysem lub trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, jak również środowisk objętych procedurą Niebieskiej Karty.

Gmina Szczecinek w ramach zabezpieczania potrzeb mieszkańców w zakresie prowadzenia poradnictwa specjalistycznego na rzecz lokalnej społeczności prowadzi Punkt Konsultacyjny, który mieści się przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. W ramach funkcjonowania punktu mieszkańcy gminy mogą skorzystać z porad terapeutę-pedagoga. W 2023 r. ze wsparcia punktu skorzystały 44 osoby, natomiast w 2024 r. (do dnia przeprowadzenia kontroli)-38 osób.

Dodatkowo przy Urzędzie Gminy Szczecinek działa Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych od Alkoholu, w ramach którego w każdą środę porad udziela psycholog. Z porad psychologa w 2023 r. skorzystało 113 osób, natomiast w 2024 r. – 100 osób.

Ponadto mieszkańcy gminy informowani są przez pracowników Ośrodka o możliwości skorzystania z nieodpłatnego poradnictwa prawnego, psychologicznego, rodzinnego i socjalnego w Centrum Zdrowia Psychicznego mieszczącego się w Szczecinku w ramach którego działają: Poradnia Zdrowia Psychicznego, Zespół Leczenia Środowiskowego, Punkt Zgłoszeniowo-Koordynacyjny, Klub Pacjenta.

Na terenie Szczecinka funkcjonuje również : Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Punkt poradnictwa specjalistycznego - Poradnictwo specjalistyczne w ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku i punktu poradnictwa specjalistycznego i interwencji kryzysowej, Regionalne Centrum Kryzysowe z siedzibą w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku.

W dniu 20 marca 2023 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku zawarł porozumienie z Ośrodkiem Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży prowadzonym przez REHA MEDICA CENTRUM REHABILITACYJNO MEDYCZNE w Szczecinku, którego głównym celem jest kompleksowe wsparcie psychologiczne rodzin dzieci w trakcie leczenia onkologicznego lub po przebytej chorobie onkologicznej, z uwzględnieniem instytucji środowiska lokalnego.

Ośrodek ma również zawarte porozumienie z Zakładem Karnym w Czarnem, którego celem jest m.in. utrzymanie więzi pomiędzy osobami przebywającymi w zakładzie karnym a ich rodzinami, udzielanie pomocy w kierowaniu do środowiskowych grup wsparcia osadzonych, którzy odbywali karę pozbawienia wolności w systemie terapeutycznym, udzielanie pomocy w kierowaniu na leczenie odwykowe, rozwiązywanie problemów życiowych, w tym poprawy trudnej sytuacji materialnej, stała współpraca z zespołami interdyscyplinarnymi.

Ośrodek w ramach działania na rzecz lokalnej społeczności współpracuje również z organizacjami pozarządowymi: Szczecinecka Fundacja na Rzecz Osób Poszkodowanych

w Wypadkach Komunikacyjnych w Szczecinku (współpraca polegająca na kwalifikowaniu i wydawaniu skierowań do otrzymania pomocy żywnościowej), Stowarzyszeniem DROGA (współpraca polegająca m.in. na budowaniu sieci wsparcia społecznego dla osób niepełnosprawnych, prowadzenie działalności opiekuńczej, edukacyjnej, kulturalnej, turystycznej, rehabilitacyjnej, itp.).

Ośrodek współpracuje z Powiatowym Urzędem Pracy w Szczecinku. W dniu 8 kwietnia 2024 r. zostało podpisane porozumienie pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy w Szczecinku a Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Szczecinku w celu zapewnienia sprawnej wymiany informacji o bezrobotnych i poszukujących pracy, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz zapewnienia im możliwości aktywizacji zawodowej i społecznej.

Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku systematycznie informują klientów o ofertach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach realizowanych przez PUP w Szczecinku oraz o realizacji programu *Aktywizacji i integracji*. Oferty pracy umieszczane są w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczecinku na Tablicy ogłoszeń w Punkcie Obsługi Interesantów.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku realizuje zadanie w zakresie m.in. opracowania i realizacji programów, projektów socjalnych. W okresie objętym kontrolą Ośrodek zrealizował następujące programy i projekty socjalne:

- **„Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”** - edycja 2023/2024, w ramach którego 7 osób w 2023 r. i 4 osoby w 2024 r. ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności skorzystały ze wsparcia usług asystenta polegających na wsparciu uczestnika programu w czynnościach samoobsługowych (utrzymanie higieny osobistej, wsparcie w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról w rodzinie, wsparcie w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania, wsparcie w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem).
- **„Opieka Wytchnieniowa”** - edycja 2023/2024, który skierowany był do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Usługi opieki wytchnieniowej przysługiwały w przypadku zamieszkiwania członka rodziny lub opiekuna we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą niepełnosprawną i sprawowania całodobowej opieki nad tą osobą niepełnosprawną. „Opieka Wytchnieniowa” miała za zadanie odciążenie członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa.

W ramach Programu wsparciem objęto 1 rodzinę.

- **„Korpus Wsparcia Seniorów”**, którego celem było zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary, poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. Usługa będąca przedmiotem niniejszego programu polegała na udostępnieniu seniorom tzw. „opasek bezpieczeństwa” wyposażonych w przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS, detektor upadku, czujnik zdjęcia opaski, lokalizator GPS, funkcje umożliwiające komunikowanie się

z centrum obsługi i opiekunami, funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls, saturacja, temperatura) oraz sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu, ponieważ opaska bezpieczeństwa połączona jest z usługą operatora pomocy – w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce, umożliwia połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą. Po odebraniu zgłoszenia dyspozytor (ratownik medyczny) podejmował decyzję o sposobie udzielenia pomocy seniorowi. W zależności od sytuacji mógł on zapewnić wsparcie emocjonalne przez telefon, poprosić o interwencję kogoś z jego najbliższego otoczenia (rodzinę, sąsiadów, opiekunów), poprosić o interwencję pracownika ośrodka pomocy społecznej lub wezwać służby ratunkowe. W ramach Programu wsparciem objęto 72 seniorów.

Na terenie Gminy Szczecinek, w strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonują cztery Kluby „Senior+” (w miejscowości Gwda Wielka, Wierzchowo, Turowo i Parsęcko).

Klub „Senior+” to placówka pozwalająca na aktywne spędzanie wolnego czasu, umożliwiającą korzystanie z ofert na rzecz społecznej aktywizacji, motywowanie seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontarystycznych na rzecz innych. Celem funkcjonowania Klubu „Senior+” jest udzielenie wsparcia seniorom – osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60 lat i więcej – poprzez umożliwienie im korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywności, a także obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej – w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym. Zadaniem Klubu Seniora jest wsparcie osób starszych w ich codziennym życiu, przeciwdziałanie ich izolacji i marginalizacji, pomoc w utrzymaniu kondycji psychofizycznej, aktywizacja osób starszych w celu podejmowania działań zmierzających do poprawy jakości ich życia, pomoc osobom starszym w nabywaniu umiejętności organizacji czasu wolnego, odkrywanie i rozwijanie zainteresowań, poszerzanie i zdobywanie wiedzy oraz zaspokajanie potrzeb kulturalnych, towarzyskich, wspieranie rodzin starszych w opiece nad nimi. oraz podwyższenie standardu świadczonych usług na rzecz osób starszych. W Klubie organizowane są zajęcia i warsztaty manualne, kulinarne, stolarskie, florystyczne, gimnastyczno-ruchowe, muzyczne, fizjoterapeutyczne.

Podczas pobytu w Klubie dla seniorów zapewniony jest poczęstunek. Dodatkowo seniorzy mają możliwość skorzystania z poradnictwa psychologicznego oraz ze spotkań ze specjalistami takimi jak np. dietetyk, kardiolog. W ramach działalności Klubu organizowane są całodzienne wyjazdy krajoznawcze, wyjazdy do teatru, kina oraz różne spotkania okolicznościowe.

W zajęciach Klubów uczestniczy łącznie 77 seniorów.

Gmina Szczecinek uczestniczy w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanym z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) na podstawie zawartego porozumienia ze Szczecinecką Fundacją na Rzecz Osób Poszkodowanych w Wypadkach Komunikacyjnych w Szczecinku. W 2023 r. wydano 157 skierowań po odbiór produktów żywnościowych, natomiast w 2024 r. – 183 skierowania.

W aktach kontroli znajdują się informacje Dyrektora GOPS w Szczecinku na temat organizacji pracy socjalnej, organizacji posiłków dla dzieci i dorosłych oraz innych działań

Ośrodka na rzecz lokalnej społeczności.

(Akta kontroli str. 59-198)

Podsumowanie kontroli

Na podstawie zbadanej w trakcie kontroli dokumentacji ogólnej oraz spraw indywidualnych nie stwierdzono nieprawidłowości co do merytorycznej zasadności przyznawania poszczególnych rodzajów świadczeń. Rodziny spełniały kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych oraz w podsumowaniu kontroli wyjaśniono zagadnienia z zakresu kontroli, a także omówiono z Dyrektorem Ośrodka ustalenia z kontroli, opisane w treści niniejszego protokołu.

W wyniku poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w dniach 10, 13-14 maja 2019 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Szczecinku (Znak sprawy: ZPS-3.431.10.6.2019.ML) działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami i wydano następujące zalecenie pokontrolne (Wystąpienie pokontrolne z dnia 4 lutego 2020 r. - ZPS-3.431.10.5.2019.ML):

- udzielanie schronienia zgodnie z zasadami określonymi w art. 48a ust. 1 i 2 oraz art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, przeprowadzanie wywiadów oraz zawieranie kontraktów socjalnych przed wydaniem decyzji w sprawie udzielenia pomocy w formie schronienia w schronisku dla bezdomnych, przekazywanie świadczeń przyznanych w formie pieniężnej bezpośrednio osobie bezdomnej lub na konto osobiste świadczeniobiorcy, w pełnej wysokości – *zalecenie zostało zrealizowane*.

Zgodnie z § 16 pkt 2 ust. 5 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020, poz. 2285 ze zm.), protokół kontroli zawiera ocenę skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta. W związku z powyższym działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku oceniono pozytywnie.

Kontrolę odnotowano w Księżce kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku pod pozycją nr 35.

Przed podpisaniem protokołu kontroli, w ciągu 7 dni od daty otrzymania go do podpisu, kontrolowany może zgłosić zastrzeżenia na piśmie co do jego treści. Odmowa podpisania protokołu powinna być poprzedzona złożeniem pisemnych wyjaśnień przyczyn odmowy, co nie stanowi przeszkód do wszczęcia postępowania pokontrolnego.

Protokół sporządzono w dniu 21 listopada 2024 r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Szczecinek, dnia 19 grudnia 2024 r.

Marzena Nowacka
Dyrektor
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Szczecinku

Marta Karbowiak
Inspektor wojewódzki
Małgorzata Lewińska
Główny specjalista